

<u>Liturgie morgendienst (Kampen)</u>	<u>Liturgie middagdienst (Kampen)</u>
Votum en vrede-/zegengroet Antwoordlied: Ps. 125:1, 4	Votum en vrede-/zegengroet Antwoordlied: Ps. 125:1, 4
Lezen van de wet Antwoordlied: Ps. 24:2, 3	Gebed om de opening van Gods Woord
Gebed om de opening van Gods Woord Schriftlezing: Hebr. 9:11-15, 24-28; 1 Kor. 11:17-34 Zingen: Gez. 14:1, 4	Schriftlezing: Hebr. 9:11-15, 24-28; 1 Kor. 11:17-34 Zingen: Gez. 14:1, 4
Lezen van de tekst: Zondag 30 HC Bediening van het Woord Antwoordlied: Ps. 57:5, 6	Lezen van de tekst: Zondag 30 HC Bediening van het Woord Antwoordlied: Ps. 57:5, 6
Dienst van de gebeden Dienst van de offeranden Slotzang: Gez. 32:1, 2	Belijdenis van het geloof Zingen: Ps. 24:2, 3
Zegen	Dienst van de gebeden Dienst van de offeranden Slotzang: Gez. 32:1, 2
	Zegen

Geliefde gemeente van onze Heere Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Zondag 30 gaat in op het verschil tussen het avondmaal en de Roomse mis. Antwoord 80 sluit af met de bekende woorden dat de mis een *vervloekte afgoderij* is. Wat gaat er door u heen als u dat leest? Moeten we ons vandaag hier druk over maken? Zijn dit geen onbelangrijke dingen vandaag? Het is toch niet meer actueel?

We staan vandaag wel voor andere problemen dan strijd en harde woorden over het avondmaal? Hebben Rome en Reformatie elkaar in onze tijd niet hard nodig ipv elkaar te bestrijden? Moeten we niet juist de verbinding zoeken? Zoals ook al gebeurt binnen de Christenunie, waar ook Rooms en welkom zijn? Moeten we dan nog wel blijven spreken over 'een vervloekte afgoderij'?

Gemeente, toch is het goed om te beseffen dat het hier niet over een middelmatige zaak gaat. Het gaat hier om de *kern* van het geloof. Namelijk over het *karakter* van het offer van Jezus Christus. En de zekerheid van ons geloof.

Denk aan de middeleeuwen, zo'n 500 jaar geleden. In die tijd ontstond de catechismus met de belijdenis van antwoord 80. Toen werden de gereformeerden

vervolgd door de Roomse inquisitie. Toen rookten de brandstapels. Juist vanwege hun geloof in het offer van Christus en het avondmaal.

Maar te midden van die strijd en vervolging hielden zij vast aan wat we in de catechismus belijden over het offer van Christus en over het heilig Avondmaal. Ze zeiden niet 'ach het is toch maar iets onbelangrijks', maar ze gingen er zelfs mee de brandstapel op of werden opgehangen aan de galg.

In onze tijd kun je je dat bijna niet voorstellen. Maar het ging hier om een belangrijke geloofszaak. Namelijk: de zekerheid van het geloof stond op het spel. Moet je tot je dood bang zijn voor een straffende en toornende God? Want je weet nooit zeker of je genoeg hebt gedaan voor je behoud. Of mag je door het geloof in het offer van Christus juist zeker zijn van je behoud?

Het thema van de preek is: Christus schenkt de gemeenschap van het heilig avondmaal. Dat zien we als we letten op:

1. Het **karakter** van het avondmaal (vr + antw 80)
2. Het **aangaan** aan het avondmaal (vr + antw 81)
3. Het **toelaten** aan het avondmaal (vr + antw 82)

Punt 1. Het karakter van het avondmaal

Broeders en zusters, antwoord 80 stelt over de Roomse mis **twee punten** aan de orde:

1. Is de mis een offer van ons aan God? Moet Christus nog dagelijks geofferd worden om vergeving van zonden te krijgen?
2. Veranderen brood en wijn in het lichaam en bloed van Christus? Moeten we Christus daarin aanbidden? En hebben we gemeenschap met Hem doordat de hostie en de wijn in de gelovigen komt?

Het is goed om eerst te zien wat Rome leert in de mis. De mis is een dagelijkse herhaling van het offer van Christus. Wat op Golgotha éénmaal aan het kruis is gebeurd, dat wordt op het altaar van de Roomse kerk opnieuw, maar dan onbloedig herhaald. Zo wordt in elke mis Christus' lichaam opnieuw geofferd en zijn bloed vergoten op het altaar van de kerk. Iedereen die de ouwel eet wordt verenigd met het echte lichaam en bloed van Christus.

In de Roomse eredienst draait alles om het altaar, op het dagelijkse offeren van Christus door de priester. De mis is *een offer van de kerk*, van de gelovigen áán God. Om vergeving van zonden te krijgen. De mis is dus een gave, een goed werk van de gelovigen dat aan God wordt aangeboden. Dat misoffer is dan ook verdienstelijk. God beloont dat. De mis heeft verzoenende kracht voor de gelovigen en zelfs voor de doden, omdat Christus er in aanwezig is. Daarom hoor je ook wel dat Rooms en een mis opdragen voor overledenen. Om hen daarmee vervroegd uit het vagevuur te verlossen.

Misschien lacht u om deze vreemde denkbeelden bij de Rooms en. Maar voor het besef van veel mensen in de Middeleeuwen en ook bij sommigen vandaag is God een toornende, straffende God waar je bang voor moest zijn. Na je dood kom je in de pijn en het lijden van het vagevuur... De Roomse kerk leerde dit en veel mensen geloofden het. Verschrikkelijk en triest is dat.

Broeders en zusters, met het oog *hierop* zegt de catechismus dat heel die Roomse leer een vervloekte afgoderij is. Gelovigen worden er mee misleid en bang gemaakt... Maar wij hoeven niet bang te zijn voor een afschrikwekkende God! We hoeven niet te vrezen voor Gods straffen. Want we mogen geloven dat we *volkomen* vergeving hebben door het offer van Jezus Christus dat Hij *eenmaal* aan het kruis heeft volbracht. We hoeven niet bang te zijn voor God, omdat Christus in één keer voor al onze zonden volkomen heeft betaald.

Dát wordt u gegarandeerd in het Avondmaal. De dood van Christus is het leven voor u! Dat leven deelt Christus aan u uit in de tekens en zegels van brood en wijn. Met het bevel die te eten en te drinken.

Gemeente, ziet u hier het verschil met de mis? In het avondmaal bieden wij God niets aan. *Wij* brengen dan geen offer. Maar *Christus* schénkt ons het avondmaal. *Hij* biedt óns iets aan, zodat wij verder kunnen. Christus wil u garantie en zekerheid geven over de vergeving van uw zonden. En dat krijgt u helemaal gratis!

Het avondmaalsformulier gebruikt een aantal keren de term 'testament'. Luther zegt terecht dat het avondmaal een testament is. Een testament krijgt je gratis, zonder dat je het verdiend hebt. Het kost je niets. Zo is het ook bij het avondmaal. Christus heeft met zijn dood en bloedstorting het nieuwe testament van genade en verzoening voor eeuwig rechtskracht verleend toen Hij uitriep "het is volbracht!"

Ook wijst een testament op betrouwbaarheid. Wat in een testament staat dat heeft rechtskracht. Dat moet uitgevoerd worden. Wat in het avondmaal wordt beloofd, namelijk de vergeving van de zonden en het eeuwige leven, krijgt u gegarandeerd van God. Daar heeft Christus voor betaald.

Broeders en zusters, wat is het een weelde om gereformeerd te zijn. Want door Jezus Christus is het weer helemaal goed tussen God en u. En Christus geeft zelf de garantiebewijzen in het brood en de wijn van het avondmaal. Dat mag zekerheid geven: ja, het is écht weer goed. God kijkt weer vol liefde naar mij. We hoeven niet meer bang te zijn voor Gods toorn. Of voor een vagevuur of de hel. Want Christus heeft eenmaal voor ééns en altijd betaald, Hebr. 9:25-26. Dat offer was genoeg!

Daar hoeven en mogen wij niets aan toevoegen. Geen mis of goede werken. Want wat we zelf dan toevoegen brengt ook *onzekerheid* met zich mee of het wel goed genoeg is voor God. Roomsens moeten steeds weer offers brengen, de mis vieren om het weer goed te maken tussen God en hen. Na elke zonde staat Gods toorn hen voor ogen. Hópelijk kan de mis het goed maken... En neemt God mijn offer aan... Voelt u de onzekerheid?

Gemeente, dat stond 500 jaar geleden op het spel. En dat is in die zin nog steeds actueel bij de Roomse kerk. Aanhangers van de Reformatie zagen aan de ene kant de brandstapel of de galg. Vervolgelingen. Dat vonden ze vreselijk. Maar nog veel erger vonden zij het om in die tijd te moeten geloven in een toornende God. Denk aan wat Luther zei: ik was bang voor Gods straffende gerechtigheid, omdat mijn leven altijd onvolmaakt was, met zonden bevekt.

En dat was ook het grote licht van de Reformatie toen het évangēlie van vrije genade opnieuw werd ontdekt. Mensen vochten toen voor de erkenning van God die liefde is. Voor geloofszekerheid in Jezus Christus. Daar hadden ze hun aardse leven voor over. Liever strijd met de Roomse kerk en vervolging, dan in onzekerheid te moeten leven onder Gods toorn.

Is het dan vreemd dat de catechismus zich zo duidelijk uitspreekt over de Roomse mis als een 'vervloekte afgoderij'? Daarin spreken gelovigen die vast willen houden aan de belijdenis dat God geen toornende God is, maar een God vol genade en liefde dankzij het éne offer van Jezus Christus. Die zekerheid geeft Hij in het avondmaal en die moeten we ons niet laten afnemen.

Gemeente, de catechismus wijst in antwoord 80 op een tweede dwaling van de mis. Rome leert dat brood en wijn veranderen in het lichaam en bloed van Christus. Je eet gewoon brood en drinkt wijn, maar op hetzelfde moment eet je Christus' lichaam en bloed. Het klinkt vreemd, maar het heeft iets aantrekkelijks in zich. Als brood en wijn veranderen in het lichaam en bloed van Christus, dan komt Jezus lichamelijk toch heel dichtbij je. Je kunt Hem zelfs vastpakken. Wie wil dat nou niet? Vooral als je het moeilijk hebt? Geeft dat geen zekerheid en troost?

Zo bindt Rome de mensen aan de mis, aan brood en wijn die het lichaam en bloed van Christus zouden worden. Brood en wijn worden aanbeden alsof het Jezus zelf is. Maar de Reformatie noemt het afgoderij met het lichaam van Christus. Rome legt de bekende woorden van Jezus verkeerd uit: '*dit is mijn lichaam*'. Dit brood *is veranderd* in mijn eigen lichaam, zou Jezus daar bedoelen.

Maar zo mogen we de Bijbel niet uitleggen. Hoe moet je deze woorden opvatten en uitleggen? Als we zeggen '*dit is mijn lichaam*' dan denken wij vaak aan ons lichaam zoals we hier zitten. Maar in de tijd van de Bijbel bedoelde men met 'mijn lichaam' ook: *dat ben ik zélf*. In mijn *doen* en *laten*. Wanneer de Heere Jezus zegt: 'dit is mijn lichaam', wijst Hij daarmee niet zozeer op zijn *lichaam*, maar op zijn *doen* en *laten* voor zijn volk. Want Hij gaat zich kort na die woorden overleveren tot in de dood.

Het avondmaalsformulier zegt dat ook: als u van dit brood eet en uit deze beker drinkt, is dat een betrouwbaar onderpand. Want Christus heeft voor u zijn lichaam aan het kruis in de dood gegeven en zijn bloed vergoten. Hij voedt en verkwikt uw hongerige en dorstige zielen *met dat gekruisigd lichaam en vergoten bloed* tot het eeuwige leven. Dat is even zeker als dat brood gebroken en deze beker gegeven wordt.

Wanneer we zeggen: 'het brood dat we breken is de gemeenschap met het lichaam van Christus, dan bedoelen we: het laat zien *hoe* Christus is en *wat* Hij voor u doet. Hij ging de eeuwige dood in en betaalde voor al uw zonden. Zijn dood is voor u het leven.

Nee, dan verandert dat stukje brood niet in vlees en de wijn niet in bloed. Want Christus spreekt hier *figuurlijk*. Net zoals Hij ook zegt: 'Ik ben de deur' of 'Ik ben het Brood des Levens'. Dan *wó*rdt Hij geen deur of brood. Maar Hij bedoelt: zo ben Ik en dat doe Ik voor mijn volk. Ik treed op als deur naar de Vader. Als brood des levens dat jullie zal verkwikken.

Op die manier moeten we ook de woorden ‘*dit is mijn lichaam*’ uitleggen bij het avondmaal. Jezus zegt daarmee dat Hij zijn leven geeft voor zijn volk. Zijn kostbaar bloed wordt vergoten. Brood en wijn veranderen dus niet in lichaam en bloed van Jezus. We mogen brood en wijn dan ook niet aanbidden, zoals de Roomsen dat doen.

Gemeente, Christus’ lichaam eten en zijn bloed drinken klinkt misschien vreemd. Maar het is een sacramentele, een figuurlijke manier van spreken. Zoals bij een foto. Dat begrijpen de jongens en meisjes vast ook wel. Als je een foto van papa ziet, dan zeg je: dat is papa. Dan zeg je niet: dat is een foto of een beeld van papa.

Zo is het ook bij het avondmaal. We zeggen: dat is Christus’ lichaam en bloed. Sacramentele spreekwijze. Het avondmaalsformulier zegt dan ook: uit de instelling(swoorden) van het avondmaal leren wij dat Christus ons geloof richt op zijn volkomen *offer*, éénmaal aan het kruis gebracht als de *enige grond* van ons heil. Daar immers is Hij voor onze hongerige en dorstige zielen de ware spijs en drank van het eeuwige leven geworden. Dus niet op brood en wijn blijven zien, maar de harten omhoog, op Jezus Christus en zijn werk zien.

Punt 2. Het thema van de preek is: Jezus Christus schenkt de rijke gemeenschap van het heilig avondmaal. In de 2^e plaats letten we op het aangaan aan het avondmaal.

Broeders en zusters, we hebben nu gezien wat het karakter van het avondmaal is. Daarmee hangt ook nauw samen voor WIE het avondmaal is ingesteld, zoals vraag 81 zegt.

Antwoord 81 laat zien dat elke avondmaalsganger zichzelf moet beproeven hóe hij of zij aangaat. Paulus zegt het ook in 1 Kor. 11: “*wie op onwaardige wijze dit brood eet of de drinkbeker van de Heere drinkt, is schuldig aan het lichaam en bloed van de Heere. Maar laat ieder mens zichzelf beproeven en laat hij zó eten van het brood en drinken uit de drinkbeker. Wie op onwaardige wijze eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, omdat hij het lichaam van de Heere niet onderscheidt*”, vers 27-29.

Zelfbeproeving moeten we dus allemaal doen. Maar misschien vraagt u: wordt er zo niet een hoge drempel opgeworpen waar je overheen moet om avondmaal te kunnen vieren? Als je nou niet over die drempel heenkomt, wat dan? Dan maar geen avondmaal vieren?

Gemeente, zo is de zelfbeproeving niet bedoeld. Wel vormt de zelfbeproeving een drempel. Maar alleen voor iedereen die zich nog niet kán beproeven. Dat zijn de kinderen. Die moeten eerst leren de stap over die drempel te zetten. Daarvoor hebben ze geloofsonderwijs nodig van de ouders. Bijbels onderwijs op school. En catechisatie waar de kinderen leren antwoord te geven op hun doop. Nee, die drempel mag dus geen drempel *blijven*. De jongeren in de kerk moeten toegroeien naar het moment dat ze belijdenis gaan doen en hun doop voor hun rekening nemen en avondmaal gaan vieren.

Wie zichzelf goed beproeft, zal gaan zien: ik *móet* avondmaal vieren. Christus wil mij daar hebben. Ik heb die versterking van het geloof hard nodig. Juist dat wil de Heere ons door de zelfbeproeving leren! **Zelfbeproeving**. Het woord zegt het al: u moet niet een *ánder*, maar *uzelf* beproeven. Daar begint het mee. Uzelf beproeven. Dat is best moeilijk. Het gaat ook vaak verkeerd. Dan vragen we ons af: *mág* ik wel avondmaal vieren? Ik ben toch zo'n zondaar. Ik ben nooit goed genoeg. Ben ik wel een kind van God? Het lijken misschien wel mooie vragen en gedachten. Maar dat is geen bijbelse zelfbeproeving.

Beslissend is het verbond. En hoe u en jij *lééft* in het verbond. Hoe je in het geloof *staat*. Beslissend is dat je gedoopt bent en leeft uit je doop. God beloofde bij je doop al dat Hij je tot zijn kind en erfgenaam heeft aangenomen. Dat Hij je Vader is. Als je leeft naar de eis van het verbond, dus als verbondskind van Hem, dan krijg je ook alles wat God belooft in het verbond. Vergeving van zonden en de vernieuwing van je leven. Niemand hoeft dus te twijfelen of je wel kind van God bent. *Dát* hoef je niet te beproeven, te onderzoeken. Het *mág* ook niet.

Dan zou je eigenlijk God controleren of Zijn beloften betrouwbaar zijn. Dat is God verzoeken. Nee, wie gedoopt is mag zeker weten: ik *bén* Gods kind. En God belooft mij al mijn zonden te vergeven door Christus. Dat zijn geen *vragen*, maar zekerheden. En vanuit die zekerheid moet u uzelf gaan beproeven.

Dat betekent: je gaat kijken hoe je *leeft* als kind van God. Hoe functioneert u in het verbond? Dat meet u dan niet af aan eigen maatstaven. Aan wat u zelf vindt. Maar u bekijkt u zelf in het licht van Gods Woord en wet. Denk aan de zelfbeproeving uit het avondmaalsformulier. In *dát* licht ga je je zonden, tekorten en zwakheid zien. Want wie kan van zichzelf zeggen dat hij God liefheeft met *heel* zijn hart, met heel zijn doen en laten? Wie heeft God en zijn naaste in gedachten, woorden en daden volmaakt lief?

In het licht van Gods Woord en wet krijgen we helder zicht op onszelf. Antwoord 81 zegt dat we vanwege onze zonden een afkeer krijgen van onszelf. We stemmen toe dat we om die zonden de toorn van God verdienen. Dat is onze ellende.

Je zou nu kunnen zeggen: als we er zo aan toe zijn, dan *kún*nen we toch God niet onder ogen komen? Dan kunnen we toch geen avondmaal vieren? Wie durft *zó* nog aan te gaan? Maar gemeente, dat is onjuist. Want dat zou betekenen dat we eerst aan een bepaald niveau van heiligheid en gereformeerd zijn moeten voldoen en dat we dan *wél* avondmaal mogen vieren. Dan zou het onze eigen prestatie zijn.

De Heere Jezus zegt in de bijbel: gezonde mensen hebben geen dokter nodig, maar zieken. Jezus bedoelt de mensen die hun zonde en ellende *kén*nen en er onder gebukt gaan, er verdriet over hebben. In die tijd waren dat niet de Farizeeërs, maar de tollenaars en andere slechte mensen. Daar ging Jezus naar toe en met hen at en dronk Hij.

Iedereen die zijn ellende, zijn zonden kent en er verdriet over heeft, die *móet* juist aangaan aan het avondmaal. Voor hen ligt er geen drempel om aan te gaan aan tafel. Want zelfbeproeving doe je in *gelóóf*. In het geloof dat je een kind van God

bent. En dat Hij je om Christus wil ook al je zonden steeds weer wil vergeven. Die belofte is zeker. Want God zegt het. En Hij doet het.

Dan kan en mág het niet zo zijn dat je die belofte van vergeving niet serieus neemt! We gaan de *betrouwbaarheid* van die belofte dan niet onderzoeken, maar we gaan bekijken of wij zélf die belofte wel serieus nemen. Of we die geloven en ons leven er ook naar inrichten. Of we die belofte persoonlijk ter harte nemen. Ja: het is ook voor mij. En dat is wat juist het avondmaal wil laten zien. Je viert persoonlijk avondmaal. Met je eigen mond eet je het brood en drink je de wijn. Christus zegt: zo zeker heb Ik mijn lichaam voor u gegeven en mijn bloed voor jou vergoten.

Broeders en zusters, de zelfbeproeving drijft u dus naar het avondmaal toe. Naar Jezus Christus. In de zelfbeproeving werpt Christus u niet terug op uzelf. Maar Hij leert u te vertrouwen op *Hem*. Te schuilen bij Hem en zijn offer. En Hij wil u leren daarmee aan het werk te gaan. Door te breken met de zonde en voortaan uit dankbaarheid en hartelijke liefde voor Hem te leven.

Het kan dan ook niet zo zijn dat zelfbeproeving leidt tot een verkeerde gerustheid. Zo van: nou ik heb het allemaal wel goed voor elkaar. Het zit met mij wel goed. Avondmaal vieren wil niet zeggen: ik kan nu wel achterover gaan leunen. Ik ben binnen. Ik ben verbondskind. Nee, daarin zit altijd – zoals antwoord 81 zegt – de begéérte om hoe langer hoe meer je geloof te versterken en je leven te beteren. Je wil groeien in geloof en heiligheid. Juist uit liefde tot God.

Door zelfbeproeving leren we dat we er nog niet zijn. Dat we nog maar een klein begin van nieuwe gehoorzaamheid hebben en dat het met vallen en opstaan gaat. We gaan zien dat het steeds beter moet. Ons geloof moet groeien, ons leven moet steeds meer worden zoals de Heere dat vraagt. Daarvoor geeft de Heere ons juist ook het avondmaal. Tot versterking van ons geloof!

Gemeente, als je het avondmaal vergelijkt met de mis, wat is het dan een weelde om gereformeerde te zijn. De mis werd in het Latijn gedaan. Het gewone kerkvolk verstond er niets van en had er ook niets aan voor de versterking van zijn geloof. De mensen veranderden niet door zo'n mis. Ze groeiden niet in geloof, liefde en heiliging. Dat kwam ook omdat de Rooms en de mis zagen als een offer van hen aan God. Ze geloofden dat zij een goed werk deden. Dat ze God blij maakten. Dan was het weer klaar. Maar uiteindelijk veranderden ze zelf niet. Er was geen prikkel tot een gelovig en heilig leven uit hartelijke liefde tot God.

Dan is het avondmaal totaal anders. Daar komen mensen die hun zonden en zwakheid onder ogen hebben gezien. En die tegelijk de vaste beloften van God geloven. Mensen die ook door de kracht van de heilige Geest gaan groeien in geloof, liefde en dankbaarheid. Die goede werken gaan doen uit liefde tot God. Omdat ze een Vader in de hemel hebben die naar zijn kinderen omziet en voor hen zorgt, zoals in het brood en de wijn van het avondmaal.

Nee, het avondmaal doet ons niet roemen in eigen prestaties voor God. Maar het roemt in de prestaties van God. In de vaste zekerheid van zijn genadige beloften. Het avondmaal bepaalt ons bij de kracht van de Heilige Geest, die ons doet jagen naar groei in geloof en heiliging van het leven.

We komen bij het laatste punt van de preek. Het thema van de preek is: Jezus Christus schenkt de rijke gemeenschap van het heilig avondmaal. We zien in de 3^e plaats: het toelaten aan het avondmaal.

Broeders en zusters, vraag en antwoord 82 vragen aandacht voor de toelating tot het avondmaal. Mag men ook mensen tot het avondmaal toelaten die zich door hun belijdenis en leven als ongelovigen en goddelozen doen kennen? Nee, dat mag niet. De catechismus heeft hier aandacht voor de heiligheid van het avondmaal. De kerkelijke tucht is daarbij een belangrijk middel. Volgende week komt dat in zondag 31 uitvoerig aan de orde.

De catechismus zegt dat niet iedereen zomaar het avondmaal mag meevieren. Dat is alleen voor de belijdende leden van de gemeente. En voor mensen uit zusterkerken die een avondmaalsbriefje overhandigen aan de kerkenraad. Dat is een attest, een goed getuigenis van hun leer en leven, die is afgegeven door hun eigen kerkenraad. De namen van gasten die het avondmaal meevieren worden dan ook afgekondigd. Zo hebben we dat als Gereformeerde Kerken afgesproken. Zo zien we samen in de kerk en in het kerkverband er op toe dat de avondmaalstafel niet ontheiligd wordt.

Het gaat de hele gemeente aan. Daarom krijgen leden die overgekomen zijn vanuit zusterkerken een attestatie mee en worden ze afgekondigd, zodat de gemeente er van weet. Daarom wordt ook aan de gemeente meegedeeld wanneer een lid onder tucht staat. Juist de gemeente moet dat weten. Dat is niet iets van de kerkenraad alleen. Nee, we spreken immers over de 'kerkelijke tucht'. Dat is een zaak van de hele gemeente.

Juist na de Reformatie ging men dat weer scherp zien. Vooral rondom het avondmaal werd er huisbezoek gebracht en als het nodig was tucht geoefend. Om de tafel heilig te houden en om zondaren tot inzicht en bekering te brengen. Bij de kerkelijke tucht moet heel de gemeente betrokken zijn. Als leden zonden zien bij anderen moeten ze eerst zélf daar mee aan de slag, (Mat. 18). De catechismus geeft een belangrijke reden daarvoor. Als de gemeente de zonde en de zondaar maar zijn gang laat gaan, dan wordt Gods verbond ontheiligd en wordt Gods toorn over de gemeente opgewekt.

We leren hiervan dat niet alleen de kerkenraad, maar de hele gemeente de verantwoordelijkheid draagt voor de heiligheid van de avondmaalstafel. Elk lid heeft de taak om voor zover dat mogelijk is de broeder of zuster vast te houden bij een heilig leven in het verbond.

Juist rondom het avondmaal is het nodig dat een zondaar merkt dat Christus en de gemeenteleden om hem of haar heen staan en hem of haar willen bewaren en terugbrengen bij de liefde van God, de genade van Jezus Christus. En bij de gemeenschap van de Heilige Geest. Zoals dat juist in de gemeenschap van het avondmaal geschonken wordt en gevierd en beleefd mag worden.

Amen.